

ความหลากหลายของด้วงปีกสั้นในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

Diversity of Pselaphine Beetles in Kaeng Krachan National Park

วัฒนา ศักดิ์ชูวงศ์¹

นงพงา ปาเฉย³

สุพร พลพันธ์⁴

ศศิธร ทาสิน²

นันทิยา รัตนจันทร์³

Shuhe Nomura⁵

สุรียนต์ โพรธิบัณฑิต⁴

Abstract

Pselaphine beetles (Pselaphinae of the family Staphylinidae) are among the numerous diverse group of beetle family and have the wide distribution over the world. Although they are cosmopolitan, species-rich group but poorly studied in the tropics. Pselaphines were sampled from different forest habitat in western forest complex of Thailand in dry evergreen forest (DEF), and hill evergreen forest (HEF) using Tullgren extraction method and Flight Intercept Trap (FIT) in Kaeng Krachan National Park between 2009-2010. One hundred and twenty speices in 43 genera were recognized in Kaeng Krachan National Park. Three known species, *Physomerinus femoralis* (Motschulsky), *Batraxis raffrayana* (Blattny) and *Mastiger brevicornis* Raffray have been collected, which are the first records from Thailand.

As the result from survey in Kaeng Krachan National, pselaphine beetles are more species richness than other protected areas that had been reported such as Khao Yai National Park, Doi Inthanon National Park and in the eastern forest complex area (Kitchakut National Park, Khao Soi Dao and Khao Ang Rue Nai Wildlife Sancturries). Thus, Kaeng Krachan National Park has the highest diversity of pselaphine beetles among the protected areas which had been surveyed in Thailand.

Key words: Pselaphinae, Staphylinidae, diversity, Kaeng Krachan National Park, First record in Thailand

¹ นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช

² ภาควิชาวิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ นักกีฏวิทยาชำนาญการ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช

⁴ นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช

⁵ Department of Zoology, National Museum of Nature and Science, 3-23-1, Hyakunin-cho, Shinjuku-ku, Tokyo, 169-0073 Japan

บทคัดย่อ

ด้วงปีกสั้น (Staphylinidae : Pselaphinae) เป็นด้วงขนาดเล็กมาก (1.0 – 5.5 มม.) เป็นด้วงที่มีความหลากหลายสูงมาก มีแหล่งที่อยู่อาศัยได้ซากใบไม้ในป่ามีเขตการแพร่กระจายกว้างขวางทั่วโลกพบเขตอบอุ่นและเขตร้อน แต่ในเขตร้อนรวมทั้งในประเทศไทยมีการศึกษาน้อยมาก การสำรวจครั้งนี้ได้กระทำขึ้นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานในปี 2552-53 ณ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยการเก็บตัวอย่างด้วงได้ซากใบไม้ทับถมในพื้นที่ป่าดิบแล้ง และป่าดิบเขา และแยกตัวอย่างด้วยถัง Tullgren และ กับดัก Flight Intercept Trap (FIT) และได้จำแนกชนิดด้วงปีกสั้นจากตัวอย่างที่สำรวจพบด้วงปีกสั้นทั้งหมดจำนวนทั้งสิ้น 120 ชนิด ใน 43 สกุล ซึ่งในจำนวน 120 ชนิดนี้ มี 3 ชนิดคือ *Physomerinus femoralis* (Motschulsky), *Batraxis raffrayana* (Blattny) และ *Mastiger brevicornis* Raffray รายงานพบเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

จากข้อมูลการศึกษาด้วงปีกสั้นในพื้นที่ภาคตะวันออก และในภาคเหนือที่ผ่านมาที่มีการสำรวจข้อมูลจำนวนชนิดของด้วงปีกสั้นที่พบในการสำรวจในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์และในป่าภาคตะวันออก (อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน) มาเปรียบเทียบจำนวนชนิดของด้วงปีกสั้นที่พบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน พบว่าป่าในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีจำนวนชนิดด้วงปีกสั้นจำนวนมากว่าที่พบในพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ ของประเทศไทย จึงจัดได้ว่าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีความหลากหลายของด้วงปีกสั้นมากกว่าที่อื่นๆ หรือมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงกว่าพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ ในแง่ของทรัพยากรด้วงปีกสั้น

คำสำคัญ: ด้วงปีกสั้น Staphylinidae Pselaphinae ความหลากหลายทางชีวภาพ

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน รายงานครั้งแรกในประเทศไทย